

FONDI RAIFFEISEN INVEST EURO

**RAPORTI I AUDITUESIT TË PAVARUR
DHE PASQYRAT FINANCIARE
MË DHE PËR VITIN E MBYLLUR MË 31 DHJETOR 2017**

Përmbajtja

Raporti i audituesit të pavarur.....	4
Pasqyra e fitim humbjes dhe e të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse.....	5
Pasqyra e pozicionit financiar.....	6
Pasqyra e ndryshimeve në aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të njësisve.....	7
Pasqyra e flukseve të mjeteve monetare.....	8
1. Hyrje	9
2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël.....	10
3. Manaxhimi i rrezikut financiar	23
4. Manaxhimi i rrezikut të kapitalit	24
5. Strategjia e investimit	25
6. Vlerësimet dhe gjykimet kritike kontabël.....	25
7. Të ardhurat nga interesi	28
8. Ndryshime të tjera neto në vlerën e drejtë	29
9. Humbje nga kursi i kembimit	33
10. Aktive financiare të mbajtura me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.....	34
11. Aktive financiare të mbajtura deri në maturim	35
12. Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre.....	38
13. Detyrime të tjera	38
14. Aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave.....	38
15. Palët e lidhura	39
16. Ngjarje pas datës së raportimit	39

RAPORTI I AUDITUESIT TË PAVARUR

Drejtuar Aksionarëve dhe Drejtimit të Shoqërisë Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a.

Opinionit

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të veçanta të Raiffeisen Euro (“Fondi”), të cilat përfshijnë pasqyrën e veçantë të pozicionit financiar më 31 dhjetor 2017 dhe pasqyrën e fitim humbjes dhe e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pasqyra e ndryshimeve në aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të njësive dhe pasqyrën e flukseve të mjeteve monetare për vitin e mbyllur në këtë datë, si edhe nga një përmbledhje e politikave të rëndësishme të kontabilitetit dhe shënime të tjera shpjeguese.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare bashkëlidhur paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Fondit më datë 31 dhjetor 2017 si edhe të performancës së saj financiare dhe flukset e parasë për vitin e mbyllur në këtë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (“SNRF”).

Baza për opinionin

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (“SNA”-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në paragrafin e emërtuar “Përgjegjësitë e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare” të këtij raporti. Ne shprehim pavarësinë tonë nga Fondi në përputhje me Kodin e Etikës së Kontabilistëve Profesionistë i vendosur nga Bordi i Kontabilistëve për Standardet Ndërkombëtare të Etikës (“BKSNE”) dhe me kërkesat etike të aplikueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Shqipëri, si edhe, kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa.

Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të mbështetur bazën për opinionin tonë të auditimit.

Përgjegjësitë e drejtimit dhe palëve të ngarkuara me qeverisjen për pasqyrat financiare

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, si edhe për sistemin e kontrollit të brendshëm, i cili në masën që përcaktohet nga drejtimi, është i nevojshëm për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale, si pasojë e mashtrimeve apo gabimeve. Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtimi është përgjegjës për vlerësimin e aftësisë së Fondit për të vazhduar aktivitetin e saj në bazë të parimit të vijimësisë, të paraqesë në shënimet shpjeguese, nëse është e aplikueshme, çështje që lidhen me vazhdimësinë e aktivitetit të Fondit, dhe të përdorë parimin kontabël të vijimësisë, përveç rasteve kur drejtimi ka ose për qëllim të likuidojë aktivitetin, ose të ndërpresë operacionet, ose nuk ka asnjë alternativë tjetër reale, përveçse sa më lart. Palët e ngarkuara me qeverisjen janë përgjegjëse për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Fondit.

Përgjegjësia e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimve apo gabimeve, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali të mund të vijnë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe ruajmë skepticizmin tonë profesional gjatë gjithë procesit të auditimit. Gjithashtu, ne:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rrezikun e anomalive materiale në pasqyrat financiare, si pasojë e mashtrimeve apo gabimeve, hartojmë dhe zbatojmë procedurat përkatëse në përgjigje të këtyre rreziqeve, si edhe marrim evidenca të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të krijuar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të një anomalie materiale, si pasojë e mashtrimit është më i lartë se rreziku i moszbulimit të një anomalie si pasojë e gabimit, për shkak se, mashtrimi mund të përfshijë fshehje të informacionit, falsifikim të informacionit, përvetësime të qëllimshme, keqinterpretime, apo shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Marrim një kuptueshmëri të sistemeve të kontrolleve të brendshme të aplikueshme për procesin e auditimit me qëllim hartimin e procedurave të auditimit të përshtatshme me rrethanat, por jo për të shprehur një opinion mbi efektivitetin e sistemeve të kontrolleve të brendshme të Fondit.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyetueshmërinë, e çmuarjeve kontabël të kryera si edhe paraqitjen e shënimeve shpjeguese përkatëse të hartuara nga drejtimi.
- Shprehemi në lidhje me përshtatshmërinë e parimit të vijimësisë të përdorur nga drejtimi, dhe bazuar në evidencat e marra gjatë auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston, atëherë mund të shkaktojë dyshime të rëndësishme mbi aftësinë e Fondit për të vazhduar në vijimësi. Në rast se ne arrijmë në konkluzionin që një pasiguri materiale ekziston, ne duhet të tërheqim vemendjen në raportin tonë të auditimit me referencë në shënimin shpjegues përkatës, ose, nëse shënimet shpjeguese nuk janë të përshtatshme, ne duhet të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona jepen mbi bazën e evidencës së auditimit të marrë deri më datën e raportit të auditimit. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet në të ardhmen mund të shkaktojnë ndërpreje të aftësisë së Fondit për vazhduar në vijimësi.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, duke përfshirë shënimet shpjeguese dhe nëse pasqyrat financiare prezantojnë transaksionet dhe ngjarjet thelbësore në një mënyrë që arrin prezantimin e drejtë.

Përgjegjësia e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare (vazhdim)

Ne komunikojmë me palët e ngarkuara me qeverisjen e Fondit, ku përveç çështjeve të tjera, komunikojmë edhe qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit, gjetjet kryesore të auditimit, përfshirë çdo mangësi të rëndësishme në sistemin e kontrollit të brendshëm që është identifikuar gjatë auditimit tonë.

Deloitte Audit Albania

Deloitte Audit Albania sh.p.k
Rr. Elbasanit, Pallati poshtë Fakultetit
Gjeologji - Miniera,
Tirana, Shqipëri
Numër identifikimi unik i subjektit (NUIS):
L41709002H

Enida Cara
Auditues ligjor
Partner Angazhimi

Tiranë, Shqipëri
3 prill 2018

Raiffeisen Invest Euro

Pasqyra e fitim humbjes dhe e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(shumat në mijë Lek)

	Shënim	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Të ardhura			
Të ardhura nga interesi	8	375,332	340,485
Të ardhura neto të realizuara nga investimet në letra me vlerë	9	174,863	308,640
Të ardhura të tjera		44,858	21,533
Totali i të ardhurave neto		595,053	670,658
Shpenzime			
Tarifa e Shoqërisë së Administrimit		(214,407)	(197,089)
Shpenzime të tjera operacionale		210	(164)
Humbje neto nga kursi i këmbimit	10	(151,558)	(202,465)
Totali i shpenzimeve		(365,755)	(399,718)
Rritja në aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave nga aktiviteti i investimit		229,298	270,940
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse			
Instrumente të vlefshme për shitje: <i>Ndyshimi i vlerës së drejtë të instrumenteve të vlefshme për shitje</i>		-	-
Të ardhura të tjera përmbledhëse për vitin		-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse		229,298	270,940

Shënimet nga faqja 9 në 39 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Raiffeisen Invest Euro

Pasqyra e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2017

(shumat në mijë Lek)

	Shënime	31 Dhjetor 2017	31 Dhjetor 2016
AKTIVET			
Aktive financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	11	10,387,789	8,651,237
Kouta ne fonde investimi	12	3,618,106	2,172,958
Llogari të arkëtueshme të tjera	13	623	241
Paraja dhe ekuivalentë të saj		738,862	2,810,559
TOTALI I AKTIVEVE		14,745,380	13,634,995
DETYRIMET			
Detyrime ndaj Shoqërisë së Administrimit		18,755	17,262
Detyrime për kërkesa tërheqje nga fondi		11,746	8,860
Detyrime të tjera	15	1,437	2,438
TOTALI I DETYRIMEVE		31,938	28,560
AKTIVET NETO QË I ATRIBUOHEN MBAJTËSVE TË KUOTAVE	15	14,713,442	13,606,435
Numri i kuotave të emetuara të fondit euro		946,389	883,843
AKTIVET NETO PËR NJËSI		15,547	15,395

Këto pasqyra financiare janë miratuar më 28 Mars 2018 në emër të Fondit nga Këshilli i Administrimit të Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. dhe u firmosën nga:

Administratore e Përgjithshme

Edlira KONINI

Zv. Administratore e Përgjithshme

Alketa EMINI

Shënimet nga faqja 9 në 39 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Raiffeisen Invest Euro

Pasqyra e ndryshimeve në aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të njësisve për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek)

Shënime	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Aktive neto që i atribuohen kontribuesve më 1 janar	13,606,435	10,355,508
Kontribute	3,516,704	7,132,028
Rritja neto nga transaksionet e shitjes së kuotave	(2,638,994)	(4,152,041)
Rritja neto nga transaksionet	14,484,145	2,979,987
Rritja në aktivet neto që i atribuohen kontribuesve nga aktiviteti I investimit	229,298	270,940
Aktive neto që I atribuohen mbajtësve të kuotave	14,713,442	13,606,435
NUMRI I KUOTAVE TË INVESTIMIT		
Njësi të emtuara mbi bazën e kontributeve	227,514	462,184
Njësi të tërhequra për shkak të pagesave të përfitimeve	(164,968)	(266,801)
RRITJE NË NUMRIN E KUOTAVE TË FONDIT	62,546	195,383

Shënimet nga faqja 9 në 39 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Raiffeisen Invest Euro

Pasqyra e flukseve të mjeteve monetare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(shumat në mijë mijë Lek)

		31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
	Shënime		
Flukset e mjeteve monetare nga aktiviteti operacional			
Rritja në shumën që i atribuohet kontribuesve		229,298	270,940
Rregullime për:			
Fitime të porealizuara nga rivlerësimi i aktiveve financiare të mbajtura në vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes		(201,627)	(333,552)
Të ardhura nga interesi	8	(382,394)	(340,485)
Tarifa e Shoqërisë Administruese		214,407	197,089
Flukset e mjeteve monetare të përdorura në aktivitetet operacionale		(140,316)	(206,008)
Rritja në aktivet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes		(1,131,268)	(1,250,908)
Rritja në aktivet financiare të mbajtura deri në maturim		-	336,413
Rritja në Investimet ne kuota		(1,442,465)	(1,469,478)
Zvogëlimi në detyrimet ndaj Shoqërisë Administruese		-	3,993
Zvogëlimi në detyrimet e tjera		(1,001)	(329)
Flukset e mjeteve monetare të përdorura në aktivitetet operacionale		(2,715,050)	(2,586,317)
Interesi i arkëtuar		(24,328)	423,026
Tarifa e paguar e Shoqërisë Administruese		(212,914)	(161,986)
Flukset e mjeteve monetare neto të përdorura në aktivitetet operacionale		(2,952,292)	(2,457,203)
Kontribute marrë nga mbajtësit e njësive		3,516,704	7,132,028
Kontributet të paguara mbajtësive të njësive		(2,636,109)	(4,152,041)
Flukset e mjeteve monetare neto (të përdorura) / nga aktivitetet financuese		880,595	2,979,987
Rritje neto në e flukset e mjeteve monetare		(2,071,697)	522,717
Mjete monetare në fillim të vitit	13	2,810,559	2,287,775
Mjete monetare në fund të vitit	13	738,862	2,810,559

Shënimet nga faqja 9 në 39 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

1. HYRJE

Fondi i investimit Raiffeisen Invest Euro ("Fondi") është një fond investimi me ofertë publike i licensuar nga Autoriteti i Mbykqyrjes Financiare ("AMF") bazuar në ligjin nr. 10198 më datë 10 dhjetor 2009 "Për sipërmarrjet e investimeve kolektive" dhe bazuar në vendimin nr. 180 më datë 13 dhjetor 2011.

Aktivitetet investuese të fondit manaxhohen nga Raiffeisen INVEST sh.a – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive ("Shoqëria Administruese").

Objektivi i Fondit është që ti japë investitorit një kthim nga investimi në përputhje me një menaxhim të kujdesshëm të portofolit, duke ruajtur nivelin e kapitalit dhe të likuiditetit të nevojshëm.

Te ardhurat nga investimi ne Fond janë subjekt i tatimit mbi të ardhurat personale dhe lidhen me të ardhurat kapitale te kontribuesve të cilat taten në normën 15%. Shoqëria e Administrimit vepron si një agjent mbledhës në emër të Fondeve.

Fondi i ofron investimin ne kuota një grupi të gjerë investitorësh të cilët janë kryesisht individë.

Mbështetur në Ligjin nr. 10197, datë 10.12.2009, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare ka miratuar First Investment Bank Albania sh.a. si bankë depozitare e Fondit të Investimit Raiffeisen Invest Euro ("Depozitari"). Shoqëria Administruese dhe Depozitari do të mbajnë aktivet, veprimet dhe regjistrimet e veta të ndara nga aktivet, veprimet dhe regjistrimet kontabël të Fondit të Investimit Raiffeisen Invest Euro.

Këto pasqyra financiare janë autorizuar për publikim nga Bordi i Drejtorëve më 28 mars 2017.

Këshilli i Administrimit si organi qëndror i Shoqërisë përbëhet nga 8 antarë si më poshtë:

Z. Donald GJORGA	Kryetar i Këshillit të Administrimit
Z. Peter ZILINEK	Anetar i Këshillit të Administrimit
Znj. Vilma BAÇE	Anëtare e Këshillit të Administrimit
Znj. Alda SHEHU	Anëtare e Këshillit të Administrimit
Z. Joan CANAJ	Anëtar i Këshillit të Administrimit
Znj. Edlira KONINI	Anëtare e Këshillit të Administrimit
Znj. Alketa EMINI	Anëtare e Këshillit të Administrimit

Administratorët janë:

Zj. Edlira Konini	Administratore e Përgjithshme
Znj Alketa Emini	Zv/Administratore e Përgjithshme

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL

Politikat kryesore kontabël të zbatuara në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare janë të paraqitura më poshtë. Këto politika janë aplikuar në vazhdimësi në të gjitha vitet e paraqitur, nëse nuk shprehet ndryshe.

(a) Bazat e përgatitjes

Pasqyrat financiare të Fondit Raiffeisen Invest Euro janë përgatitur mbi një bazë vijimësie dhe në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Pasqyrat financiare janë përgatitur nën parimin e kostos historike, siç modifikohen nga rivlerësimi i aktiveve financiare dhe pasiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Këto pasqyra financiare janë paraqitur në Lek Shqiptar ("Lek"), nëse nuk është shprehur ndryshe. Nëse nuk është shënuar, informacioni financiar i raportuar në Lek është rumbullakosur në mijëshen më të afërt.

Përgatitja e pasqyrave financiare në përputhje me SNRF kërkon përdorimin e vlerësimeve kontabël kritike. Ajo gjithashtu kërkon që Shoqëria Administruese të ushtrojë gjykimin e saj në procesin e zbatimit të politikave kontabël për Fondin. Ndryshimet në supozime mund të ketë një ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare në periudhën që supozimet kanë ndryshuar. Manaxhimi beson se supozimet e aplikuar janë të përshtatshme dhe se për këtë arsye pasqyrat financiare të Fondit paraqesin gjendjen financiare dhe rezultatet në mënyrë të drejtë. Zonat që përfshijnë një shkallë më të lartë të gjyimit ose kompleksitetit, apo fushat ku supozimet dhe vlerësimet janë të rëndësishme për pasqyrat financiare janë paraqitur në Shënimin 7.

(b) Standarde dhe Interpretime në fuqi për periudhën raportuese

Ndryshimet e mëposhtme të standardeve ekzistuese të publikuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit dhe interpretimet e publikuara nga Komiteti i Interpretimeve të Raportimeve Financiare Ndërkombëtare janë në fuqi për periudhën raportuese:

Ndryshime në SNK 7 "Pasqyra e Levizjes së Mjeteve Monetare"- Iniciativa e informacioneve shpjeguese (efektive për periudhat vjetore duke filluar në ose pas datës 1 Janar 2017),

Ndryshime në SNK 12 "Tatimi mbi të Ardhurat" – Njohja e aktiveve tatimore të shtyra për humbjet e përealizuara (efektive për periudhat vjetore duke filluar në ose pas datës 1 Janar 2017),

Ndryshime në SNRF 12 si pasojë e "Përmirësimeve të SNRF-ve (cikli 2014-2016)" rezultuar nga projekti i përmirësimit vjetor të SNRF (SNRF 1, SNRF 2, dhe SNK 28) kryesisht me një pikëpamje për të eliminuar mospërputhjet dhe për të qartësuar formulimin (ndryshimet mbi SNRF 12 do të jenë të aplikueshme për periudhat vjetore duke filluar në ose pas datës 1 Janar 2017).

Këto ndryshime në standardet dhe interpretimet ekzistuese nuk kanë ndikuar në politikat kontabël, pozicionin financiar dhe performancën e Fondit.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(c) Standarde dhe interpretime në publikim akoma jo në fuqi

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, standardet, përmirësimet dhe interpretimet e mëposhtme ishin ishin në fuqi që prej 1 janar 2015 dhe nuk janë aplikuar në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare. Asnjë prej tyre nuk pritet të ketë efekt të ndjeshëm në pasqyrat e Fondit.

SNRF 9 “Instrumentat financiarë” (efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më apo pas datës 1 janar 2018),

Fondi parashikon se zbatimi i SNRF 9 në të ardhmen mund të ketë një ndikim në shumat e njohura në aktivet dhe detyrimet financiare. Pritet që SNRF 9 të rrisë nivelin e përgjithshëm të provigjoneve për aktivet dhe detyrime. Parashikimi është i bazuar në një kërkesë për të njohur provigjonet në shumën e parashikuar të kredive të pashlyera.

Fondi do të aplikojë SNRF 9 në 1 janar 2018, sipas versionit të publikuar në Korrik 2014 dhe do të përshtasë ndryshimet e SNRF 9 në të njëjtën datë. Si rezulta, asnjë diferencë në përputhje me SNK 39 në modelin e provigjoneve të humbjeve të shkaktuara dhe në përputhje me SNRF 9 modeli i provigjoneve të humbjeve të kredituara është i pritshëm.

Më 27 dhjetor 2017, Parlamenti Europian publikoi rregulloren (EU) 2017/2395 mbi kërkesat në tranzicion drejt SNRF 9. Rregullorja mundëson zgjedhjen midis dy metodave të ndryshme përpara i përket njohjes së efektit të implementimit të standartit në kapitalin rregullator:

- Njohja e efektit të plotë në mënyrë lineare, e shpërndarë në një periudhë 5 vjecare, ose
- Njohja e impaktit të plotë në ditën e përshtatjes.

Fondi ka vendosur të aplikojë metodën e dytë.

Klasifikimi dhe Matja e Përgjithshme

SNRF 9 përmban një përjasje të re për klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare, që reflekton modelin e biznesit sipas të cilit menaxhohen aktivet dhe karakteristikat e fluksit të mjeteve monetare së tyre.

Fondi do të aplikojë katër kategori për klasifikimin e Aktiveve Financiare:

- Aktivet financiare të matura me kosto të amortizuar (KA)
- Aktivet financiare të matura me vlerë së drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDNATGJ)
- Aktivet Financiare të detyrueshme për tu matur me vlerë të drejtë nëpërmjet fitim-humbjes (VDNFH) dhe
- Aktive Financiare të matura me vlerë të drejte nëpërmjet pasqyrave të fitim-humbjes (VDNFH)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(c) Standarde dhe interpretime në publikim akoma jo në fuqi (vazhdim)

Klasifikimi dhe Matja e Përgjithshme (vazhdim)

Kategoritë ekzistuese të SNK 39 si: të mbajtura deri në maturim, kredi dhe llogari të arkëtueshme, të vlefshme për shitje do të eliminohen.

Aktivitet Financiare do të maten me koston e amortizuar nëse plotësohen të dy kushtet e mëposhtme:

- Aktiv mbahet sipas një modeli biznesi, objektivi i të cilit është të mbajë aktive financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale
- Kushtet kontraktuale të aktivitet financiar shprehin qartë termat kohorë të flukseve monetare, të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi principalin e mbetur.

Objektivi i një modeli biznesi mund të jetë mbajtja e aktiveve financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale, edhe në rastin kur shitje të aktiveve financiare kanë ndodhur ose priten që të ndodhin. Një aktiv financiar klasifikohet si i matur me VDNATGJ nëse ai mbahet nëpërmjet një modeli biznesi, objektivi i të cilit është të mbledhë flukse monetare kontraktuale dhe të shesë aktive financiare, kur kushtet kontraktuale të aktiveve financiare specifikojnë datat e caktuara të flukseve monetare, të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi principalin e mbetur.

Për njohjen fillestare të një instrumenti kapitali neto që nuk mbahet për shitje, Fondi mund të zgjedhë të paraqesë në mënyrë të pakthyeshme ndryshimet e mëvonshme në vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse. Kjo përzgjedhje bëhet për çdo investim individualisht dhe mbulon interesa strategjike që nuk paraqiten plotësisht në mënyrë të konsoliduar. Të gjithë aktivitetet e tjerë financiare, që nuk plotësojnë kriteret për tu klasifikuar si të matura me koston e amortizuar ose VDNATP, klasifikohen si të matura me vlerën e drejtë, ndryshimet e të cilës njihen në fitim-humbje. Si rrjedhojë, Fondi ka mundësinë që në njohjen fillestare të përcaktojë në mënyrë të pakthyeshme një aktiv financiar, matja e të cilit bëhet me VDNFH, nëse të vepruarit në këtë mënyrë eliminon ose redukton ndjeshëm një mospërputhje matjeje ose njohjeje, për shembull një mospërputhje kontabël që do të lindte nga matja e aktiveve ose detyrimeve, ose njohja e fitimeve dhe humbjeve në to, në baza të ndryshme. Një aktiv financiar klasifikohet në një nga këto kategori në njohjen e tij fillestare.

Vlerësimi i modelit të biznesit

Fondi ka vlerësuar objektivin e modelit të biznesit në të cilin një aktiv financiar mbahet në nivel portofoli, dhe kjo reflekton më së miri mënyrën se si menaxhohet biznesi dhe se si informacioni i përcillet drejtimit.

Në vlerësimin se cili model biznesi është i përshtatshëm, janë shqyrtuar kriteret e mëposhtme:

- Si performanca e modelit të biznesit (dhe aktiveve financiare të këtij modeli) janë vlerësuar dhe raportuar drejt personelit drejtues të njësisë ekonomike;
- Si ndikojnë rreziqet në performancën e modelit të biznesit (dhe aktiveve financiare të mbajtura brenda atij modeli) dhe mënyra e menaxhimit të këtyre rreziqeve;
- Si kompensohen drejtuesit e biznesit, p.sh. nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të aktiveve financiare ose në flukset monetare kontraktuale të mbledhura;
- Frekuenca, vlera dhe koha e realizimit të shitjeve në periudhat e mëparshme, arsyet për shitjet dhe pritshmëria për aktivitetin e ardhshëm të shitjeve; dhe
- Nëse aktiviteti i shitjeve dhe mbledhja e flukseve monetare kontraktuale janë pjesë integrale e modelit të biznesit apo ndodhin në mënyrë të rastësishme (modelet mbajtur deri në maturim dhe mbajtur për shitje)

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(c) Standarde dhe interpretime në publikim akoma jo në fuqi (vazhdim)

Vlerësimi i modelit të biznesit (vazhdim)

Aktivitet financiarë që mbahen për tregtim dhe ato që vlerësohen me vlerë të drejtë do të maten me VDNFH.

Analizë e Karakteristikave të Flukseve Monetare Kontraktuale

Pasi Fondi përcakton se modeli i biznesit të një portofoli specifik është mbajtja e aktiveve financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale (ose njëkohësisht mbledhja e flukseve monetare kontraktuale dhe shitja e aktiveve financiare), duhet të vlerësojë nëse kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar specifikojnë datat e caktuara të flukseve monetare, të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi principalin e mbetur. Për këtë qëllim, interesi përcakton vlerën në kohë të parasë, rrezikun e kredisë që lidhet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohore. Rreziqe dhe kosto të tjera themelore të huadhënies, si dhe një marzhin e fitimit. Ky vlerësim do të kryhet për çdo instrument në datën e njohjes fillestare të aktivitetit financiar.

Kur vlerëson nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit, Fondi do të marrë parasysh kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo do të përfshijë vlerësimin nëse aktivi financiar përmban një kusht kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale në mënyrë që të mos plotësojë këtë kusht.

Fondi do të marrë në konsideratë:

- Parapagimin, kushtet e zgjatjes së kontratës
- Veçoritë e levës financiare
- Nëse një kusht i kontratës është i limituar në aktive ose flukse monetare specifike
- Instrumentet e lidhura me kontratë

Në vitin 2018, BSNK publikoi një amendament për SNRF 9 në lidhje me tiparet e parapagimit me kompensim negativ. Kompensimi negativ lind kur kushtet kontraktuale lejojnë huamarrësin të parapaguajë instrumentin para maturimit kontraktual, por shumën e parapagimit mund të jetë më e vogël se shumën e papaguar të principalit dhe interesit. Megjithatë, për t'u kualifikuar për matjen me anë të Kostos së Amortizuar, kompensimi negativ duhet të jetë kompensim i arsyeshëm për përfundimin e parakohshëm të kontratës. Fondi nuk pret një volum të lartë të parapagimeve me kompensim negativ, i cili duhet të matet detyrimisht me VDNFH.

Modifikimi i vlerës kohore të parasë dhe testit të vlerësimit

Vlera në kohë e parasë është elementi i interesit që merr në konsideratë kalimin e kohës (SNRF 9. B4. 1.9A). Nuk merr parasysh rreziqet e tjera (kredisë, likuiditet etj) ose kostot (administrative, etj.) të lidhura me mbajtjen e një aktivi financiar.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(c) Standarde dhe interpretime në publikim akoma jo në fuqi (vazhdim)

Modifikimi i vlerës kohore të parasë dhe testit të vlerësimit (vazhdim)

Në disa raste, elementi i vlerës në kohë të parasë mund të mos jetë plotësisht i saktë. Një rast i tillë ndodh kur norma e interesit e një aktivi financiar rivendoset periodikisht, por frekuenca e kësaj rivendosjeje nuk përputhet me maturitetin e normës së interesit. Në këtë rast njësitë duhet të vlerësojnë modifikimin, në mënyrë që të përcaktojnë nëse flukset monetare kontraktuale përfaqësojnë akoma pagesa vetëm të interesit dhe principalit, që do të thotë maturiteti i rivendosjes nuk ndryshon ndjeshëm flukset e mjeteve monetare nga një instrument standard i përsosur.

Vlerësimi i ndikimit në klasifikim dhe matje

SNRF 9 do të ndikojë në klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare të mbajtura të Fondit më 1 Janar 2018 si më poshtë:

Kreditë dhe paradhëniet për fondit dhe klientët, të klasifikuar si hua dhe llogari të arkëtueshme të matura me koston e amortizuar sipas SNK 39, do të maten me koston e amortizuar në përputhje me SNRF 9.

Aktivet financiare të mbajtura deri në maturim, të matura me koston e amortizuar sipas SNK 39, si rregull gjithashtu do të maten me koston e amortizuar në përputhje me SNRF 9.

Instrumentet e borxhit të vlefshëm për shitje, të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet kapitalit sipas SNK 39, si rregull gjithashtu do të maten në VDNATGJ në përputhje me SNRF 9.

Kontabiliteti mbrojtës

SNRF 9 lejon opsionet e kontabilitetit mbrojtës. Fondi planifikon të vazhdojë të zbatojë dispozitat për kontabilitetin mbrojtës në përputhje me SNK 39, duke marrë parasysh ndryshimet të paraqitura në shënimet shpjeguese sipas SNRF 7.

Zhvlerësimi i përgjithshëm

Llogaritja e humbjeve të pritura të kredisë kërkon përdorimin e parashikimeve kontabël të cilat, sipas përkufizimit, rrallëherë do të jenë të barabarta me rezultatet aktuale. Drejtimi ushtron gjykim në zbatimin e politikave kontabël të Grupit.

Fondi vlerëson në bazë të parashikimit humbjet e pritura të kredisë të lidhura me aktivet e saj të borxhit të mbartura me koston e amortizuar dhe VDNATGJ, dhe me ekspozimin që rrjedh nga angazhimet e huasë, kontratat e qirasë dhe kontratat e garancisë financiare. Fondi njuh provigjon për humbje të tilla në çdo datë raportimi.

Matja e humbjeve të pritshme të kredisë

Matja e humbjeve të pritura të kredisë pasqyron një vlerë të paanshme dhe me probabilitet të ponderuar që përcaktohet duke vlerësuar një sërë rezultatesh të mundshme, vlerën në kohë të parasë dhe informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme në datën e raportimit për ngjarjet e kaluara, aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike.

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(c) Standarde dhe interpretime në publikim akoma jo në fuqi (vazhdim)

Matja e humbjeve të pritshme të kredisë (vazhdim)

Matja e lejueshmerisë për humbjet e pritshme të kredisë për aktivet financiare të matura me koston e amortizuar dhe vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, është një zonë që kërkon përdorimin e modeleve komplekse dhe supozimeve të rëndësishme në lidhje me kushtet e ardhshme ekonomike dhe sjelljen e kredisë. Vlerësime të rëndësishme:

- Përcaktimi i kritereve për rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë
- Zgjedhja e modeleve dhe supozimeve të përshtatshme për matjen e humbjeve të pritura të kredisë
- Vendosja e numrit dhe peshave relative të skenarëve të ardhshëm për secilin lloj produkti/tregu dhe humbjet e pritura të kredisë të lidhura
- Krijimi i grupeve të aktiveve financiare të ngjashme me qëllim matjen e humbjeve të pritshme të kredisë.

Vlerësimi i ekspozimit të kredisë për qëllime të menaxhimit të rrezikut është kompleks dhe kërkon përdorimin e modeleve. Vlerësimi i rrezikut të kredisë për një portofol të aktiveve përfshin vlerësime të mëtejshme në lidhje me mundësitë e mosshlyerjeve të ndodhura, të raporteve të lidhura me humbjen dhe korrelacioneve të mosshlyerjeve ndërmjet palëve. Fondi mat rrezikun e kredisë duke përdorur probabilitetin e mosshlyerjes së kredive, ekspozimin në mosshlyerje të kredisë dhe humbjet nga mosshlyerja. Kjo është një metodë mbizotëruese e përdorur për qëllimet e matjes së humbjeve të pritshme të kredisë sipas SNRF 9.

SNRF 9 përshkruan një model me tre hapa për zhvlerësimin bazuar në ndryshimet në cilësinë e kredisë që nga njohja fillestare. Ky model kërkon që një instrument financiar, i cili nuk është i zhvlerësuar nga kreditë në njohjen fillestare, klasifikohet në Fazën 1 dhe rreziku i tij i kreditit monitorohet vazhdimisht. Nëse është identifikuar një rritje e ndjeshme e rrezikut të kredisë që nga njohja fillestare, instrumenti financiar kalon në Fazën 2, por nuk konsiderohet të jetë i zhvlerësuar nga kredia. Nëse instrumenti financiar është i zhvlerësuar nga kreditimi, instrumenti financiar më pas zhvendoset në Fazën 3.

Për instrumentet financiare në Fazën 1, humbja e pritshme e kredisë matet me një shumë të barabartë me pjesën e humbjeve të pritshme të kredisë që rezultojnë nga ngjarjet e mundshme gjatë 12 muajve të ardhshëm. Instrumentet në Fazat 2 ose 3 kanë humbjet e pritshme të kredive të matura në bazë të humbjeve të pritura të kredisë gjatë gjithë jetëgjatësisë. Sipas SNRF 9, kur matet humbja e pritshme e kredisë është e nevojshme të merret në konsideratë informacioni për të ardhmen. Aktivet financiare të blera ose me origjinë nga kreditë e zhvlerësuar janë aktive financiare të cilat janë të zhvlerësuar nga kredia në njohjen fillestare. Humbja e pritshme e kreditit matet në vazhdimësi të jetës (Faza 3).

Rritja e ndjeshme e rrezikut të kredisë

Fondi konsideron që një instrument financiar ka përjetuar një rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë kur një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme sasiore, cilësore ose ndaluese të mëposhtme janë plotësuar:

Kriteret sasiore

Fondi përdor kritere sasiore si tregues parësor të rritjes së konsiderueshme të rrezikut të kredisë për të gjitha portofolet materiale.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(c) Standarde dhe interpretime në publikim akoma jo në fuqi (vazhdim)

Kriteret sasiorë (vazhdim)

Për vlerësimin sasior, Fondi krahason kurbën e probabilitetit të mospagimit për të gjithë jetëgjatësinë me të dhënat e matura, me kurbën e ardhshme të probabilitetit të mos pagimit në datën e njohjes fillestare. Për vlerësimin e kurbës së probabilitetit të mospagimit për të gjithë jetëgjatësinë në datën e njohjes fillestare, bëhen supozime rreth strukturës së saj. Për instrumentet financiare me vlerësim të lartë, supozohet se kurba do të përkeqësohet me kalimin e kohës. Për instrumentet financiare me vlerësim të ulët, supozohet se kurba do të përmirësohet me kalimin e kohës. Shkalla e përmirësimit ose përkeqësimit do të varet nga niveli i vlerësimit fillestar.

Fondi nuk është në dijeni të ndonjë praktike tregu të pranuar përgjithësisht, e cila specifikon një nivel për te cilin një instrument financiar duhet të transferohet në Fazën 2. Nga kjo perspektivë, pritet që rritja e probabilitetit të mospagimit në datën e raportimit, e cila konsiderohet e rëndësishme, do të zhvillohet gjatë një periudhe kohore si rezultat i një procesi përsëritës ndërmjet pjesëmarrësve të tregut dhe mbikëqyrësve.

Kriteret cilësore

Fondi përdor kriteret cilësore si një tregues dytësor për rritje të rëndësishme të rrezikut të kredisë për të gjitha portofolet materiale. Transferimi në Fazën 2 zhvillohet kur plotësohen kriteret e mëposhtme.

Për portofolet qeveritare, fondire, të korporatave dhe të financave të projektit, nëse huamarrësi plotëson një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme:

- Treguesit e jashtëm të tregut
- Ndryshime në kushtet e kontratës
- Ndryshime në qasjen e drejtimit
- Gjykimi i ekspertëve

Vlerësimi i një rritjeje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë përfshin informacione të ardhshme dhe kryhet në baza tremujore në një nivel marrëveshjeje për të gjithë portofolet jo të tregtueshme të mbajtur nga Fondi.

Për portofolet e tregëtueshme, nëse huamarrësi plotëson një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme:

- Lëshime përsa i përket marrëveshjes së kredisë, kur huamarrësi po kalon vështirësi
- Gjykimi i ekspertëve

Vlerësimi i një rritjeje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë përfshin informacion për të ardhmen dhe kryhet në baza mujore në një nivel marrëveshjeje për të gjitha portofolet retail të mbajtura nga Fondi.

Ndalesa

Nëse një huamarrës vonohet më shumë se 30 ditë për pagesat e tij kontraktuale, instrumenti financiar mendohet të ketë patur një rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë dhe në këtë rast, aplikohet një ndalesë. Në disa raste të kufizuara, supozimi se aktivet financiare të cilat janë me më shumë se 30 dite vonesa duhet të kalojnë në Fazën 2, hidhet poshtë.

Fondi nuk ka përdorur përjashtimin që vjen nga rreziku i ulët I kredisë për klientët huamarrës; megjithatë, përdor në mënyrë selective përjashtimin që vjen nga rreziku i ulët i kredisë për instrumentat e borxhit.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(c) Standarde dhe interpretime në publikim akoma jo në fuqi (vazhdim)

Përcaktimi i mospagimit dhe aktiveve të zhvlerësuara nga kreditimi

Fondi përcakton që një instrument financiar është në mospagim, i cili është plotësisht i linjësuar me përkufizimin e zhvlerësimit nga kreditimi, kur plotëson një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme:

- Huamarrësi është më shumë se 90 ditë me vonese për pagesat e tij kontraktuale;
- Nuk është bërë asnjë përpjekje për të hedhur poshtë supozimin se aktivet financiare të cilat janë më shumë se 90 ditë me vonese duhet të jenë në Fazën 3.

Huamarrësi ka gjasa për të mos paguar, që tregon se është në vështirësi të konsiderueshme financiare. Këto janë raste kur:

- Huamarrësit i janë mundësuar lëshime për një afat të gjatë për shkak të vështirësive që është duke kaluar ose mund të kalojë
- Huamarrësi është i vdekur
- Huamarrësi është i paafte të paguajë
- Huamarrësi është në kundërshtim me kushtet financiare të kontratës
- Nuk ka një treg aktiv për aktivin financiar për shkak të vështirësive financiare
- Është e mundshme që huamarrësi të hyjë në falimentim
- Aktivet financiare janë blerë ose origjinojnë me një zbritje të thellë nga cmimi, që pasqyron humbjet e shkaktuara te kredisë.

Kriteret e mësipërme janë zbatuar mbi të gjitha instrumentet financiare të mbajtura nga Fondi dhe janë në përputhje me përkufizimin e mospagimit të përdorur për qëllime të menaxhimit të brëndshëm të rrezikut të kredisë.

Shpjegimi i të dhënave, supozimeve dhe teknikave të vlerësimit

Humbja e pritshme e kredisë matet në bazë të një periudhe 12-mujore ose jetëgjatësisë, në varësi të faktit nëse ka ndodhur një rritje e konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare ose nëse një aktiv konsiderohet si i dëmtuar nga kredia. Informacioni ekonomik për të ardhmen gjithashtu përfshihet në përcaktimin e probabilitetit të mospagimit 12-mujor dhe të probabilitetit të mospagimit për të gjithë jetëgjatësinë e aktivit, ekspozimit në mospagim dhe humbja nga mospagimi. Këto supozime ndryshojnë sipas llojit të produktit. Humbjet e pritshme të kredisë janë prodhimi i probabilitetit të mospagimit, humbja nga mospagimi, ekspozimi në mospagim dhe faktorit aktualizues. (FS).

Probabiliteti i mosshlyerjes

Probabiliteti i mosshlyerjes paraqet mundësinë që një huamarrës nuk përmbush detyrimet financiare gjatë 12 muajve të ardhshëm ose gjatë jetës së mbetur të detyrimit. Si rregull, probabiliteti i mosshlyerjes është llogaritur duke përdorur probabilitetin rregullator 12 mujor të mosshlyerjes, pa asnjë marzh konservatizmi. Më pas përdoren metoda të ndryshme statistikore për të gjeneruar një vlerësim se si do të llogaritet profili i mosshlyerjes nga pika e njohjes fillestare e përgjatë gjithë jetës së kredisë ose portofolit të huave.

Në rastet e kufizuara kur disa të dhëna nuk janë në dispozicion, për llogaritjen përdoret grupimi, mesatarja ose krahasimi i të dhënave.

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(c) Standarde dhe interpretime në publikim akoma jo në fuqi (vazhdim)

Humbja nga mosshlyerja

Humbja nga mosshlyerja, paraqet pritshmërinë që ka Fondi për shkallën e humbjes lidhur me ekspozimin që nuk është paguar në kohë. Kjo humbje varion sipas produktit apo palës së tretë nga e cila rrjedh. Humbja nga mospagimi shprehet si përqindje për njësi ekspozimi në kohën e mospagimit. Ajo llogaritet në bazë 12 mujore ose për të gjithë jetëgjatësinë, ku humbja nga mospagimi 12-mujor është përqindja e humbjes që pritët të pësohet nëse ndodh mospagimi në 12 muajt e ardhshëm dhe humbja nga mospagimi gjatë jetës është përqindja e humbjes që pritët të pësohet nëse mospagimi ndodh gjatë jetës së mbetur.

Ekspozimi i mosshlyerjes

Ekspozimi në mospagim bazohet në shumat që Fondi pret që klientët t'i kenë borxh në kohën e mospagimit, gjatë 12 muajve të ardhshëm ose gjatë jetës së mbetur. Ekspozimi në Mospagim 12-mujor dhe gjatë jetëgjatësisë përcaktohen në bazë të profilit të pagesës së pritshme, e cila ndryshon sipas llojit të produktit. Për produktet e amortizueshme dhe huatë që mundësojnë shlyerjen e njëhershme të principalit në maturim (bullet), llogaritja e ekspozimit në mospagim është bazuar në shlyerjet kontraktuale të huamarrësit gjatë një periudhe 12 mujore ose për të gjithë jetëgjatësinë. Aty ku është e përshtatshme, në llogaritje merren parasysh supozimet e ripagimit/ri financimit të parakohshëm. Për produktet rrotulluese (revolving), ekspozimi në mospagim llogaritet duke I shtuar shumës së tërhequr një faktor konvertimi të kedisë, i cili lejon tërheqjen e pritshme të kufirit të mbetur deri në kohën e mospagimit. Marzhet rregullatorë të kujdesshme hiqen nga faktori i konvertimit të kedisë. Në rastet e kufizuara kur disa të dhëna nuk janë plotësisht të disponueshme, për llogaritjen përdoret krahasimi i inputeve.

Faktori aktualizues

Si rregull, për ekspozime në pasqyrën e pozicionit financiar që nuk janë qera financiare ose instrumenta të blerë ose të origjinuar nga zhvlerësimi i kredisë, norma aktualizuese e përdorur në llogaritjen e humbjes së pritshme të kredisë është norma efektive e interesit ose një përafrim i saj.

Humbja e pritshme e kredisë është një produkt i Probabilitetit të mosshlyerjes, humbja nga mosshlyerja dhe Ekspozimi i mosshlyerjes, shumëzuar me probabilitetin e mungesës së mospagimit (probabilitetin e pagimit) të një periudhe më para periudhës kohore të konsideruar. Kjo e fundit shprehet nga funksioni i mbijetesës. Kjo llogarit vlerat e ardhshme të humbjeve të pritura të kredisë, të cilat pastaj skontoohen në datën e raportimit dhe më pas mbledhen. Vlerat e llogaritura të humbjeve të pritshme të kredisë peshohen me një skenar të ardhshëm.

Modele të ndryshme janë përdorur për të vlerësuar dispozitat e Fazës 3 të shumave të papaguara të kredisë dhe këto mund të grupohen në kategoritë e mëposhtme:

- Qeveritë, klientët korporata, financimet e projektit, institucionet financiare, qeveritë lokale dhe rajonale, kompanitë e sigurimeve dhe ndërmarrjet e investimeve kolektive - Provigjonet e Fazës 3 llogariten nga menaxherët e ristrukturimit që skontojnë flukset e pritshme të parasë sipas normës së përshtatshme efektive të interesit.
- Kredi me hipotekë për individë – Provigjonet e Fazës 3 krijohen duke llogaritur vlerën e zbritur të realizimit të kolateralit.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(c) Standarde dhe interpretime në publikim akoma jo në fuqi (vazhdim)

Faktori aktualizues (vazhdim)

- Kreditë e tjera të shitjes me pakicë - Provigjonet e Fazës 3 gjenerohen duke llogaritur vlerësimin më të mirë statistikor të humbjes së pritshme, duke marrë parasysh kostot indirekte.

Nuk është bërë asnjë përpjekje për të hedhur poshtë supozimin se aktivet financiare që janë me më shumë se 90 ditë vonesë duhet të jenë në Fazën 3.

Informacion për të ardhmen

Vlerësimi i një rritjeje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë dhe llogaritja e humbjeve të pritura të kredisë përfshijnë informacion që sheh nga e ardhmja. Fondi ka kryer analiza historike dhe ka identifikuar variabla kryesorë ekonomike që ndikojnë në rrezikun e kredisë dhe humbjet e pritshme të kredisë për çdo portofol.

Gjykim i ekspertëve zbatohet në këtë proces. Parashikimet e variablave ekonomike (skenari ekonomik bazë) sigurohen nga Raiffeisen Research në baza tremujore dhe japin parashikimin më të mirë për ekonominë gjatë tre viteve të ardhshme. Pas tre vjetësh, për të projektuar variablat ekonomike për jetëgjatësinë e plotë të secilit instrument, përdoret një metodë e kthimit në mesatare, që do të thotë se variablat ekonomike kanë tendencë ose të jenë një normë mesatare afatgjatë ose të kenë një normë mesatare të rritjes afatgjatë deri në maturim. Ndikimi i variablave ekonomike mbi probabilitetin e mospagimit, humbja në mospagim dhe ekspozimi në mospagim përcaktohet duke përdorur regresionin statistikor për të kuptuar ndikimin që ndryshimet në këto variabla kanë pasur historikisht në normat e mospagimit dhe mbi përbërësit e humbjes në mospagim dhe ekspozimit në mospagim.

Përveç skenarit ekonomik bazë, Raiffeisen Invest gjithashtu ofron një skenar me rastin më të mirë dhe një skenar me rastin më të keq, të ponderuara për të siguruar kapërcimin e jo-linearitetit. Fondi ka arritur në konkluzionin se tre skenare ose më pak kapin në mënyrë të përshtatshme jo-linearitetin. Peshat e skenarit përcaktohen nga një kombinim i analizës statistikore dhe gjyqimit të ekspertizës së kredisë, duke marrë parasysh gamën e rezultateve të mundshme që secili skenar i zgjedhur përfaqëson.

Fondi konsideron që këto parashikime përfaqësojnë vlerësimin më të mirë të rezultateve të mundshme dhe mbulojnë çdo jo-linearitet dhe asimetri të mundshme në portofolet e ndryshme të Fondit.

Analiza e ndjeshmërisë

Supozimet më të rëndësishme që ndikojnë në lejesën e humbjes së pritshme së kredisë janë si më poshtë:

- Portofolet e korporatave
 - Prodhimi i Brendshëm Bruto
 - Shkalla e papunësisë
 - Norma afatgjatë e obligacioneve qeveritare
 - Norma e inflacionit
- Portofole e tregtueshme
 - Prodhimi i Brendshëm Bruto
 - Shkalla e papunësisë
 - Çmimet e pasurive të paluajtshme

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(c) Standarde dhe interpretime në publikim akoma jo në fuqi(vazhdim)

Tranzicioni

Ndryshimet në politikat kontabël që rrjedhin nga miratimi i SNRF 9 në përgjithësi do të zbatohen në mënyrë retrospektive, përveç siç përshkruhet më poshtë:

- Fondi do të përfitojë nga përjashtimi duke e lejuar atë të mos rishikojë informacionin krahasues për periudhat e mëparshme në lidhje me ndryshimet në klasifikimin dhe matjen (duke përfshirë zhvlerësim). Diferencat në vlerën kontabël të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare që rezultojnë nga zbatimi i SNRF 9 njihen në fitimet e pashpërndara që nga 1 janari 2018.
- Vlerësimet e mëposhtme duhet të bëhen në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e aplikimit fillestar:
 - Përcaktimi i modelit të biznesit në të cilin mbahet një aktiv financiar.
 - Emërtimi dhe revokimi i emërtimeve të mëparshme të aktiveve dhe detyrimeve të caktuara financiare të matura në VDNFH

Caktimi i disa investimeve strategjike që nuk mbahen për tregtim si në VDNATGJ.

SNRF 15 "Të ardhura nga Kontratat me Klientët" dhe ndryshime të mëtejshme (efektive duke filluar 1 Janar 2018 e në vazhdim),

SNRF 16 "Qiratë" (efektive duke filluar 1 Janar 2019 e në vazhdim),

SNRF 17 "Kontratat e Sigurimit" (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2021),

Ndryshimet në SNRF 2 "Pagesat bazuar në Aksione", - Klasifikimi dhe Matja e transaksioneve të pagesave me bazë aksionet (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2018),

Ndryshimet në SNRF 4 "Kontratat e sigurimit" - Aplikimi i SNRF 9 "Instrumentat financiarë" me SNRF 4 "Kontratat e sigurimit" (në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018, ose kur SNRF 9 "Instrumentat financiarë", është aplikuar për herë të parë),

Ndryshimet në SNRF 9 "Instrumentat Financiarë" – Veçoritë e Parapagimit me Kompensim Negativ (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2019),

Ndryshimet në SNRF 10 "Pasqyrat Financiare të Konsoliduara" dhe SNK 28 "Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta" - Shitja apo Kontributi i aseteve mes një Investitori dhe bashkëpunëtorëve të tij, ose sipërmarrje të përbashkëta dhe ndryshimeve të mëtejshme (data efektive e shtyrë për kohë të pacaktuar derisa projekti kërkimor mbi metodën e kapitalit neto të jetë përfunduar),

Ndryshimet në SNK 28 "Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta"- interesa afatgjatë në Pjesëmarrje dhe Ndërmarrje të Përbashkëta (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2019),

Ndryshimet në SNK 40 "Aktivet Materiale Afatgjata të Investuara" - Transferimet e aktiveve materiale afatgjata te investuara (efektive më ose pas 1 janarit 2018),

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2 PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABEL (VAZHDIM)

(c) Standarde dhe interpretime në publikim akoma jo në fuqi(vazhdim)

Ndryshime në disa standarde "Përmirësimet e SNRF-ve (2014 -2016)" që rezultojnë nga projekti i përmirësimit vjetor të SNRF-ve (SNRF 1,SNRF 12, SNK 28) kryesisht me qëllim heqjen e mospërputhjeve dhe sqarimin e fjalëve (ndryshimet për SNRF 12 duhet të aplikohen për periudhatvjetore që fillojnë më apo pas datës 1 Janar 2017 dhe ndryshimet për SNK 28 duhet të aplikohen për periudhat vjetore që fillojnë më apo pas datës 1 Janar 2018).

Ndryshimet në standardet e ndryshme "Përmirësimet në SNRF-të (cikli 2015-2017)" që rezultojnë nga përmirësimi i përvitshëm të projektit të SNRF (SNRF 3, SNRF 11, SNK 12 dhe SNK 28) kryesisht me qëllimin që të shmangin mospërputhjet dhe të qartësojnë formulimin (efektiv në periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2019),

IFRIC 22 "Transaksionet në monedhë të huaj dhe shqyrtimi i parapagesave" (efektive për vjetore periudhat që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2018)

KIRFN 23 "Pasiguria mbi Trajtimin e Tatimit mbi të Ardhurat" efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018).

Fondi ka zgjedhur të mos adoptojë këto standarde, rishqyrtime dhe interpretime përpara datës së tyre efektive. Drejtimi parashikon se adoptimi i këtyre standarteve nuk do të ketë impakt material në pasqyrat financiare të Fondit në periudhën fillestare të zbatimit nga Fondi.

(d) Entiteti i investimit dhe konsolidimi

Fondi ka investitorë të shumtë jo të lidhur dhe mban portofol investimesh të shumta. Fondi është caktuar që të plotësojë përkufizimin e një entiteti investimesh sipas SNRF 10, ndërsa kushtet e mëposhtme ekzistojnë:

- Fondi mbledh asete me qëllim që t'ju sigurojë investitorëve shërbime profesionale të menaxhimit të investimeve.
- Qëllimi i biznesit të Fondit, i cili u është komunikuar direkt investitoreve, është të investojë asetet me qëllim përfitimin e të ardhurave nga kapitali dhe të ardhurave nga investimet.
- Investimet janë të matura dhe vlerësuar mbi bazën e vlerës së drejtë.

(e) Aktivet dhe detyrimet financiare

i Njohja

Aktivitetet financiare njihen në pasqyrën e pozicionit financiar në ditën kur entiteti bëhet palë kontraktuale në lidhje me një instrument në përputhje me blerjen e rregullt të tij. Një mënyrë e rregullt blerjeje ose shitjeje e një instrumenti financiar njih si datë kontabilizimi të aktivitetit, datën e shlyerjes. Dita e shlyerjes është dita kur aktivi i lëvrohet entitetit. Dita e shlyerjes i referohet a) njohjes së aktivitetit në ditën kur ai merret nga entiteti b) ç' regjistrimit të aktivitetit dhe njohjes së fitimit/humbjes neto nga shitja në ditën kur ai livrohet/dërgohet nga entiteti. Kur aplikohet dita e shlyerjes, entiteti kontabilizon çdo ndryshim në vlerën e drejtë të aktivitetit gjatë periudhës midis datës së tregtimit dhe datës së shlyerjes. Me fjalë të tjera, ndryshimi në vlerë nuk njihet për aktivitetet të mbajtura me kosto ose kosto të amortizuar; por njihet si fitim ose humbje për aktivitetet e klasifikuara si aktive financiare të mbajtura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes; dhe njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave përmbledhëse për aktivitetet vlefshme për shitje.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(e) Aktivet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Njohja (vazhdim)

Detyrimet njihen fillimisht në datën kur entiteti bëhet palë e kontratës.

ii Ç'regjistrimi

Fondi ç'regjistron një aktiv financiar kur mbarojnë të drejtat kontraktuale të flukseve të parase nga aktivi financiar, ose kur të drejtat për të arkëtuar flukse monetare kontraktuale të aktivit financiar janë transferuar në një transaksion me të cilin transferohen kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktiv financiar. Fondi nuk njih një detyrim financiar kur detyrimet kontraktuale janë përmbushur, ndërprerë apo kanë përfunduar.

Fondi merr pjesë në transaksione me anë të të cilave transferon aktive të njohura në pasqyrën e pozicionit financiar, por mban në të gjitha ose kryesisht në të gjitha rreziqet dhe përfitimet e aktivit të transferuar, ose një pjesë të tyre. Nëse të gjitha ose kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet mbahen, atëherë aktivet e transferuara nuk çregjistrohen nga pasqyra e pozicionit financiar.

Në transaksionet në të cilat Fondi as nuk mban dhe as nuk transferon rreziqet dhe përfitimet e pronësisë mbi aktivet financiare, aktivi ç'regjistrohet nëse kontrolli mbi to humbet.

iii Matja e vlerës së drejtë

Pas njohjes fillestare të gjitha aktivet financiare (përveç atyre të mbajtura deri në maturitet) maten me vlerën e drejtë. Përkufizimi i vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare është përcaktuar duke përdorur teknika të vlerësimit. Metodën e vlerësimit përfshijnë teknikën e vlerës aktuale neto, metodën e flukseve monetare të skontuara dhe krahasimin me instrumente të tjerë të ngjashëm, për të cilat ekzistojnë çmime tregu dhe metoda vlerësimi. Ndryshimet në vlerën e drejtë janë njohur menjëherë në pasqyrën përmbledhëse të të ardhurave.

iv Identifikimi dhe matja e zhvlerësimit

Në çdo datë raportimi Fondi vlerëson, nëse ka një evidencë objektive që aktivet financiare, të cilat nuk mbahen me vlerën e drejtë përmes fitim - humbjes, janë zhvlerësuar. Aktivet financiare zhvlerësohen kur evidenca objektive paraqet që një ngjarje që sjell humbje ka ndodhur pas njohjes fillestare të aktivit dhe që ngjarja që sjell humbje ka ndikim në flukset e ardhshme të parasë së aktivit, të cilat mund të maten me besueshmëri.

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(e) Aktivet dhe detyrimet financiare (vazhdim)

v Investime të mbajtura deri në maturim

Investimet e mbajtura deri në maturim janë aktive financiare me pagesa fikse ose të përcaktuara dhe maturitet të fiksuar që Shoqëria ka synimin e qartë dhe aftësinë për të mbajtur deri në maturim, dhe të cilat nuk janë përcaktuar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose në dispozicion për shitje. Investimet e mbajtura deri në maturim mbahen me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Çdo shitje ose riklasifikim i shumave të konsiderueshme të investimeve të mbajtura deri në maturim që nuk janë afër maturimit të tyre do të rezultonte në riklasifikimin e të gjithë investimeve të mbajtura deri në maturim si të disponueshme për shitje, dhe do të parandalonte Kompaninë të klasifikonte letrat me vlerë për qëllime investimi si instrumenta të mbajtura deri në maturim për periudhën aktuale dhe gjatë dy viteve financiare pasuese.

vi Investimeve të mbajtura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

Fondi mban disa instrumenta me vlerën e drejtë, me ndryshimet e vlerës së drejtë të njohura menjëherë në fitim ose humbje, siç përshkruhet në politikën kontabël 2 (c) (iii). Një prezantim të detajuar të matjeve të vlerës së drejtë paraqiten në shënimin 6 dhe 7.

(f) Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre

Mjetet monetare dhe ekuivalentë të tyre përfshijnë aktive financiare me shkallë likuiditeti të lartë, me maturitet më të vogël se tre muaj, të cilat nuk ndikohen shumë nga ndryshimet në vlerën e drejtë dhe përdoren nga Fondi për administrimin e angazhimeve afatshkurtra. Mjetet monetare dhe ekuivalentët e tyre mbahen në pasqyrën e pozicionit financiar me kosto të amortizuar.

(g) Llogaritë e arkëtueshme

Llogaritë e arkëtueshme njihen në fillim në pasqyrën e pozicionit financiar me vlerën e drejtë dhe maten në vazhdim me kosto të amortizuar, duke i zbritur zhvlerësimin.

(h) Llogari të pagueshme dhe të tjera

Llogaritë e pagueshme dhe të tjera janë paraqitur me kosto të amortizuar.

(i) Rënia në vlerë e aktiveve jo-financiare

Vlera kontabël e aktiveve jo-financiare të Fondit rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka evidenca për zhvlerësim. Nëse ka evidenca të tilla atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e aktivitetit. Një humbje nga rënia në vlerë njihet nëse vlera kontabël e një aktivi ose e njësisë gjeneruese të parasë tejkalon vlerën e rikuperueshme. Një njësi gjeneruese e parasë është grupi më i vogël i identifikueshëm i aktiveve që gjeneron flukse monetare që janë të pavarura nga aktivet dhe grupet e tjera. Humbjet nga rënia në vlerë njihen në fitim ose humbje. Shuma e rikuperueshme e një aktivi ose e njësisë gjeneruese të parasë është më e madhe se vlera e tij në përdorim dhe se vlera e drejtë minus kostot e shitjes.

Në vlerësimin e vlerës në përdorim, flukset e ardhshme të parasë janë skontuar në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë skontimi para taksave që reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe rreziqet specifike për aktivin. Humbjet nga zhvlerësimi të njohura në periudhat e mëparshme vlerësohen në çdo datë raportimi për të parë nëse humbja është zvogëluar apo nuk ekziston. Humbja nga rënia në vlerë rimerret nëse ka pasur një ndryshim në vlerësimet e përdorura për përcaktimin e vlerës së rikuperueshme. Humbja nga rënia në vlerë anulohet deri në atë masë sa vlera kontabël e aktivitetit nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin, në qoftë humbje nga rënia nuk ishte njohur.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(j) Kuotat e shlyeshme

Fondi emeton kuota te shlyeshme, me kerkese te investitorit. Kuotat klasifikohen si detyrime financiare. Çdo investitor qe ka bere shlyerje te kuotave te tij, mund te ri-vestoje ne Fond nepermjet depozitimit te mjeteve monetare ekuivalente me vleren e kuotave te kerkuara. Kuotat—janë të shlyeshme cdo ditë. Ne momentin e kerkeses per shlyerje, kuotat që do te shlyhen mbarten në vleren e shlyerjes si detyrim i pagueshëm në pasqyrën e pozicionit financiar te Fondit.

(k) Vlera neto e asetëve

Vlera neto e asetëve është e barabartë me vlerën totale të aktiveve neto minus detyrimet e Fondit.

(l) Vlera e kuotës së Fondit

Vlera e një kuote të Fondit është e barabartë me vlerën neto të asetëve të pjesëtuar me numrin e kuotave në datën e raportimit. Bazuar në politikën e Fondit, vlera e një kuote në nisjen e Fondit ishte e barabartë me 100 Euro.

(m) Investimet ne kuota

Investimet në kuota janë investime në kuota të fondeve të tjera të investimit, të cilët nga ana e tyre kanë një portofol të përqëndruar në obligacione dhe të diversifikuar sipas sektoreve, hapësirës gjeografike etj. Qëllimi i investimit në këtë lloj instrumenti është për të përfutur të ardhura nga rivleresimi i çmimit të kuotës. Investimi njihet fillimisht me kosto, duke përfshire kostot e transaksionit, dhe më pas vlerësohet në vlerën e drejtë të përditesuar për të pasqyruar kushtet e tregut në fund të periudhës raportuese. Vlera e drejte e investimeve është çmimi që do të marret nga shitja e aktivitet në një transaksion të rregullt, pa zbritje të kostove të transaksionit.

(n) Të ardhurat nga interesi

Të ardhurat nga interesi përfshijnë hyrjet nga kuponat e obligacioneve dhe interesat nga depozitat maturuara gjatë vitit dhe nga interesat e llogarise rrjedhese. Të ardhurat nga interesi njihen në bazë përlllogaritjeje.

(o) Tarifa e shoqërisë administruese

Fondi duhet t'i paguajë Shoqërisë së Administrimitnjë tarifë prej 1.5% në vit (2015: 1.5%) të vlerës së asetëve neto, si shpenzim i cili llogaritet në baza ditore.

(p) Fitimi / humbje të realizuara

Fitim / humbjet e realizuara njihen nga shitja e letrave me vlerë ose kuotave dhe janë llogaritur si diferencë midis çmimit të ofruar dhe vlerës së principalit dhe interesit të maturuar të letrave me vlerë të blera me premium ose zbritje dhe si diference e çmimit të blerjes dhe të shitjes për kuota. Këto dallime njihen në fitim ose humbje kur ndodhin.

(q) Fitimi / humbje të porealizuara

Fitimi / humbja e porealizuar njihet si diferencë midis koston dhe vlerës së drejtë. Kur letrat me vlerë/kuotat shiten fitim / humbja e porealizuar transferohet në fitim/ humbjen për periudhën.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

2. PËRMBLEDHJE E POLITIKAVE TË RËNDËSISHME KONTABEL (VAZHDIM)

(r) Krahasueshmëria

Të gjitha shumat janë raportuar ose paraqitur me informacione krahasuese.

3. MANAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR

(a) Përmbledhje

Aktivitetet e Fondit e ekspozojnë atë ndaj një shumëllojshmërie rreziqesh financiare: rrezikut të tregut (duke përfshirë rrezikun e këmbimit valutor, rrezikun e normës së interesit dhe rreziqe të tjera të çmimeve), rrezikut të kredisë dhe rrezikut të likuiditetit.

Fondi është i ekspozuar edhe ndaj rreziqeve operationale të tilla si rreziku i kujdestarisë. Rreziku i kujdestarisë është rreziku i humbjes së letrave me vlerë të mbajtura në kujdestari të shkaktuar nga neglizhenca e kujdestarit. Edhe pse është vendosur një kuadër i përshtatshëm ligjor që eliminon rrezikun e humbjes së vlerës së letrave me vlerë të mbajtura nga kujdestari, në rast të dështimit të saj, aftësia e Fondit për të transferuar letrat me vlerë mund të dëmtohet përkohësisht. Programi i përgjithshëm i menaxhimit të rrezikut të Fondit kërkon të maksimizojë kthimin që vjen nga niveli i rrezikut për të cilat Fondi është i ekspozuar dhe kërkon për të minimizuar efektet e mundshme negative mbi performancën financiare të Fondit.

Struktura e administrimit të rrezikut

Në bazë të ligjit nr. 10198, datë 10 dhjetor 2009 "Për sipërmarrjet e investimeve kolektive" Shoqëria e Administrimit ka përfshirë në strukturën e saj, Njësinë e Menaxhimit të Rrezikut, përgjegjës për administrimin e rrezikut dhe për raportimin në Bordin e Administrimit. Politikat e menaxhimit të rrezikut të Fondit janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet e hasura nga institucioni financiar, për të vendosur kufizime dhe kontrole, dhe për të monitoruar zbatimin e këtyre kontrolleve. Politikat e administrimit të rrezikut rishikohen rregullisht për të reflektuar ndryshimet në kushtet e tregut, produktet dhe shërbimet e ofruara. Fondi, përmes standardeve dhe procedurave të menaxhimit, synon të zhvillojë një mjedis kontrolli konstruktiv dhe të disiplinuar, në të cilin çdo punonjës do kuptojë rolin dhe detyrimet përkatëse.

(b) Rreziku i kredisë

Rreziku i kreditor lidhet me mundësinë që emetuesi i një instrumenti financiar, pjesë e aseteve të Fondit, të mos jetë në gjendje të shlyejë pjesërisht ose plotësisht të gjitha detyrimet e tij, cka do të kishte një impakt negative mbi vlerën e aseteve të Fondit.

Këshilli i Administrimit i Fondit ka deleguar përgjegjësinë për administrimin e rrezikut kreditor Menaxhimit, i cili është përgjegjës për mbikëqyrjen e rrezikut të kredisë të Fondit. Fondi nuk përfshin asnjë kolateral apo përforcues të tjerë të rrezikut të kredisë, e cila mund të reduktojë ekspozimin e Fondit. Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut kreditor më 31 Dhjetor është vlera kontabel e aktiveve financiare të përcaktuara më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Aktivitetet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes	10,387,789	8,651,237
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre	738,862	2,810,559
Kuota në fonde investimi	3,618,106	2,172,958
Llogari të arkëtueshme të tjera	623	241
Totali	14,745,380	13,634,995

Më 31 dhjetor 2017, aktivitetet e mbajtura nga Fondi nuk janë as me vonesë e as të zhvlerësuar (2016: nuk ka).

3. MANAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(c) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Fondi mund të mos jetë në gjendje të gjenerojë burime të mjaftueshme të mjeteve monetare për të shlyer detyrimet e tij në mënyrë të plotë në kohën e duhur ose mund të veprojë kështu vetëm në kushte që janë materialisht të pafavorshme. Fondi mund të investojë në mënyrë periodike në instrumenta financiare të tregtueshme. Si rezultat, Fondi mund të mos jetë në gjendje të likuidojë shpejtë investimet në këto instrumenta në një shumë të afërt me vlerën e tyre të drejtë për të përmbushur kërkesat për likuiditet, ose të jetë në gjendje të veçanta si përkeqësimi i aftësisë kredimarrëse të një emetuesi të vecantë. Fondi ka aftësinë të marrë hua afat-shkurtër për të mundësuar shlyerjen. Nuk ka pasur hua të këtij lloji gjatë vitit.

Në mënyrë që të menaxhojë likuiditetin e përgjithshëm të Fondit, Shoqëria Administruese ka aftësinë të pezullojë tërheqjet nëse kjo konsiderohet të jetë në interesin më të mirë të të gjithë kontribuesve. Në mungesë të detyrimeve të rëndësishme financiare Shoqëria Administruese e monitoron rrezikun e likuiditetit në bazë flukseve monetare të aktualizuara kontraktuale. Tabela e mëposhtme analizon aktivet financiare dhe detyrimet e Fondit në grupimet përkatëse të maturimit bazuar në periudhën e mbetur në pasqyrën e pozicionit financiar deri në datën kontraktuale të maturimit. Shumat në tabelë janë flukset e parasë kontraktuale të aktualizuara më 31 dhjetor 2016 dhe 2015:

	Deri 1 muaj	1 deri në 3 muaj	3 deri 6 muaj	6 deri 12 muaj	Mbi 1 vit	Totali
31 dhjetor 2017						
Aktivët						
Aktivët financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes	-	-	-	10,387,789	10,387,789	10,387,789
Aktivët financiare të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-	0	0
Kuota në fonde investimi	-	-	-	3,618,106	3,618,106	3,618,106
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre	738,862	-	-	-	-	738,862
Totali	738,862	0	0	0	14,005,895	14,744,757
Detyrimet						
Detyrime ndaj Shoqërisë së Administrimit	(18,755)	-	-	-	-	(18,755)
Detyrime për kërkesa tërheqjeje nga fondit	(11,746)	-	-	-	-	(11,746)
Detyrime të tjera	(1,437)	-	-	-	-	(1,437)
Totali	(31,938)	-	-	-	-	(31,938)
Rreziku i likuiditetit	706,924	-	-	-	14,005,895	14,712,819
Akumulimi	706,924	706,924	706,924	706,924	14,712,819	14,712,819

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbylltur më 31 dhjetor 2017

*(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)***3. MANAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****(c) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)**

31 dhjetor 2016	Deri 1 muaj	1 deri në 3 muaj	3 deri 6 muaj	6 deri 12 muaj	Mbi 1 vit	Totali
Aktivet						
Aktivet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes	-	-	-	414,551	8,236,686	8,651,237
Aktivet financiare të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-	-	-
Kuota në fonde investimi	-	-	-	-	2,172,958	2,172,958
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre	79,307	-	-	-	-	79,307
Totali	79,307	-	-	414,551	10,409,644	10,903,502
Detyrimet						
Detyrime ndaj Shoqërisë së Administrimit	(17,262)	-	-	-	-	(17,262)
Detyrime për kërkesa tërheqjeje nga fondi	(8,860)	-	-	-	-	(8,860)
Detyrime të tjera	(2,438)	-	-	-	-	(2,438)
Totali	(28,560)	-	-	-	-	(28,560)
Rreziku i likuiditetit	107,867	-	-	414,551	10,409,644	10,932,063
Akumulimi	107,867	107,867	107,867	522,418	10,932,063	

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

3. MANAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(d) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimi në çmimet e tregut do të ndikojnë në të ardhurat e Fondit ose në vlerën e instrumenteve financiare. Objektivi i administrimit të rrezikut të tregut është të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimet ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, ndërkohë që optimizon kthimin nga rreziku.

Ekspozimi ndaj rrezikut të monedhës së huaj

Fondi nuk është i ekspozuar ndaj rrezikut të valutës nëse transaksionet në një monedhë të ndryshme nga monedha baze e Fondit (Euro) mungojnë. Fondi nuk ka hyrë në ndonjë shkëmbim ose transaksion derivativ më 31 Dhjetor 2016. Më 31 Dhjetor 2016 dhe 2015 nuk ka aktive ose pasive financiare të cilat janë të shprehura në monedhë të ndryshme nga monedha bazë e Fondit (Euro)

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit

Rreziku kryesor ndaj të cilit portofolet tregtare janë ekspozuar është rreziku i humbjes nga luhatja e flukseve të ardhshme të parasë ose vlerës së drejtë të instrumenteve financiare për shkak të një ndryshimi në normat e interesit të tregut (diferencat mes vlerës aktuale të aktiveve dhe detyrimeve neto). Rreziku i normës së interesit manaxhohet kryesisht nëpërmjet monitorimit të të diferencave të normave të interesit. Administrimi i rrezikut të normave të interesit kundrejt hendekut të limitit të normave të interesit, kompletohet duke monitoruar ndjeshmërinë e aktiveve dhe detyrimeve financiare të Fondit për skenarë të ndryshëm standard dhe jo-standard të normave të interesit. Skenarët standardë të cilët vlerësohen në mënyrë periodike, përfshijnë 100 pikë bazë (pb) rënie ose ngritje paralele në të gjitha kurbat e kthimit. Një analizë e ndjeshmërisë të Fondit në një rritje ose rënie të normave të interesit të tregut (duke supozuar që nuk ka lëvizje asimetrike të kurbave të kthimit si dhe një gjendje të pandryshueshme financiare) është si vijon:

2017

Normat e interesit	Rënie 100 pb	Rritje 100 pb
Efkti i fitim/ humbjes së vlerësuar (në 000/Lek)	3,539	(3,539)

2016

Normat e interesit	Rënie 100 pb	Rritje 100 pb
Efkti i fitim/ humbjes së vlerësuar (në 000/Lek)	1,836	(1,836)

4. MANAXHIMI I RREZIKUT TE KAPITALIT

Kapitali i Fondit përfaqësohet nga aktiviteti neto që i atribuohen mbajtësit të kuotave. Shuma e aktiviteti neto që i atribuohet mbajtësit të kuotave mund të ndryshojë në mënyrë të konsiderueshme në baza ditore, pasi Fondi i nënshtrohet investimeve dhe tërheqjeve ditore sipas gjykimit të mbajtësit të kuotes. Objektivi i Fondit për të përkthyer menaxhimin të kapitalit është të ruajë vazhdimësinë e tij me qëllim sigurimin e kthimit për mbajtësin e kuotes, sigurimin e përfitimeve për palët e tjera dhe ruajtjen e një bazë të fortë kapitali për të mbështetur zhvillimin e aktivitetit të investimeve të Fondit. Për të ruajtur strukturën e kapitalit, politika e Fondit do të performojë si më poshtë:

- Monitorimi i nivelit të hyrjeve dhe tërheqjeve ditore në raport me situatën e likuiditetit duhet të mundësojë likuidimin e kërkesave brenda 7 ditëve nga dita e kërkesës së vlefshme.
- Shlyerja dhe emetimi i kuotave të reja duhet kryer në përputhje me ligjin dhe prospektin e Fondit. Kjo përfshin aftësinë për të kufizuar shlyerjet dhe për të kërkuar një minimum investimi në Fond.

Administratoret e Shoqërisë Administruese monitorojnë kapitalin në bazë të vlerës së aktiveve neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

5. STRATEGJIA E INVESTIMIT

Strategjia e investimeve të aktiveve të Fondit Raiffeisen Invest Euro mbështetet në ligjin nr. 10198 “Për sipërmarrjet e investimeve kolektive” dhe rregulloret e dala në zbatim të tij, si dhe në politikën e brendshme të investimit të Shoqërisë administruese, propozuar nga Komiteti i Investimit dhe miratuar nga Keshilli i Administrimit i Shoqërisë administruese.

(a) Kuadri ligjor

Në lidhje me investimet e aktiveve të Fondit, Shoqëria Administruese Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. i përmbahet ligjit nr.10198, date 10 Dhjetor 2009 “Për sipërmarrjet e investimeve kolektive” dhe perspektivës së Fondit.

(i) Investimet e lejuara

Sipas rregullores, aktivet e Fondit mund të investohen vetëm në instrumentet e mëposhtëm:

- tituj të transferueshëm dhe instrumente të tregut të parasë, që tregtohen në tregje të rregulluara ose në një bursë titujsh në Republikën e Shqipërisë, në një shtet të Bashkimit Europian apo në çdo shtet tjetër të lejuar nga AMF-ja;
- kuota të fondeve të investimit apo aksione të shoqërive të investimit, të licencuara sipas ligjit nr.10198, datë 10.12.2009 “Për sipërmarrjet e investimeve kolektive”, si dhe nga kuota ose aksione të sipërmarrjeve kolektive të investimit, të licencuara në përputhje me standardet e Bashkimit Europian;
- depozita në institucione kreditimi, të regjistruara në Republikën e Shqipërisë, në një nga shtetet anëtare të BE-së ose në çdo shtet të lejuar nga AMF-ja, të cilat mund të tërhiqen menjëherë ose që kanë afat maturimi jo më shumë se 12 muaj;
- instrumente financiare derivative ;
- instrumente të tjera të tregut të parasë.

Për secilin prej keyre instrumenteve, shoqëria administruese duhet të respektojë kufizimet e investimit të parashikuara në Ligjin nr.10198, datë 10.12.2009 “Për sipërmarrjet e investimeve kolektive”, si dhe ato të parashikuara në politikën e brendshme për manaxhimin e rrezikut.

(ii) Kufizimet e investimit dhe kufiri i lejuar

Fondi nuk mund të investojë më shumë se 20% të aktiveve të saj në depozita në të njëjtin institucion depozitues.

Fondi nuk mund të investojë më shumë se 5% të aktiveve të saj në tituj dhe instrumente të tregut të parasë të një emetuesi të vetëm. Kufiri 5%, mund të rritet deri në:

- a) 10%. Në këtë rast, vlera totale e titujve ose instrumenteve të tregut të parasë, që mban Fondi te disa emetues, ku për secilin ka investuar mbi 5% të aseteve, nuk duhet të tejkalojë 40 për qind të vlerës totale të aseteve të fondit;
- b) 35% në rastin e titujve dhe të instrumenteve të tregut të parasë, të emetuara ose të garantuara nga qeveria dhe autoritetet vendore të Republikës së Shqipërisë, shteteve të Bashkimit Europian, shteteve të tjera të lejuara nga AMF-ja, ose nga organizma publikë ndërkombëtarë, në të cilët bëjnë pjesë një ose më shumë shtete të Bashkimit Europian;
- c) 100% me miratimin e AMF-së, sipas disa kushteve të percaktuara ne Ligj.
- d) 25% në rastin e disa obligacioneve të veçanta, të emetuara nga institucionet kredituese të licencuara, të cilat e kanë selinë e regjistruar në Republikën e Shqipërisë, apo në një shtet të Bashkimit Europian apo të lejuara nga AMF-ja. Kur Fondi investon më shumë se 5% të aseteve në këto lloj obligacionesh të emetuara nga një emetues i vetëm, atëherë vlera totale e këtij investimi nuk tejkalon 80% të vlerës totale të aktiveve të sipërmarrjes kolektive me ofertë publike;

5. STRATEGJIA E INVESTIMIT (VAZHDIM)**(a) Kuadri ligjor (vazhdim)****Kufizimet e investimit dhe kufiri i lejuar (vazhdim)**

Ekspozimi ndaj rreziqeve të palës tjetër i Fondit në një transaksion me instrumente derivativ në një treg të rregulluar nuk duhet të tejkalojë 10 për qind të aseteve të tij, kur pala tjetër është një institucion i licencuar kreditimi ose 5 për qind të aseteve, në rastet e tjera.

Fondi mund të investojë deri në 30 për qind të aseteve të tij në kuota apo aksione të një forme tjetër të sipërmarrjeve të investimeve kolektive. Shoqëria Administruese i manaxhon aktivet e Fondit sipas parimit të sigurisë afatgjatë dhe të një kthimi të përshtatshëm nga investimi, duke ruajtur një raport optimal mes rritjes së kursimeve për investime dhe rrezikutut të marrë përsipër. Objektivat afatgjatë për shpërndarjen e aktiveve të Fondit janë si më poshtë:

Klasa	Objektivi
Tituj të emtuar dhe garantuar nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë dhe autoritetet vendore shqiptare	55%
Tituj të emtuar dhe garantuar nga shtete dhe autoritete të Bashkimit Europian, nga organizma publike nderkombetare ose nga çdo shtet i lejuar nga AMF-ja	10%
Depozita bankare ose çertifikata depozite	5%
Kuota të fondeve të investimit	5%
Tituj të transferueshëm dhe instrumente të tjerë financiarë të borxhit që tregëtohen në tregje të rregulluara ose burse titujsh në Republikën e Shqipërisë, në një shtet të Bashkimit Europian apo në çdo shtet tjetër të lejuar nga AMF-ja	25%
Derivate financiare	0%

Këto objektiva janë orientuese dhe mund të ndryshojnë në varësi të kushteve të tregut dhe politikës së investimit.

(b) Politika e brendshme e investimeve të Shoqërisë së Administrimit

Rreziku në investime ndërmerret vetëm nga anëtarë të Fondit dhe jo nga Shoqëria Administruese. Për të minimizuar këtë rrezik, Shoqëria Administruese ka përfshirë në strukturën e saj organizative, Komitetin e Investimeve, i cili propozon politikat për alokimin e pasurive dhe investimeve dhe një Njësi për Menaxhimin e rrezikut e cila kryen kontrollin sasior dhe cilësor të të gjitha rreziqeve të lidhura me Fondin. Nuk lejohen të gjitha ato investimet, norma e kthimit e të cilave, është nën nivelin e tregut, sepse kjo do të rrezikojë ekuilibrin e lidhjes investime - rrezik.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

*(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)***5. STRATEGJIA E INVESTIMIT (VAZHDIM)**

Pasqyra e strukturës së investimeve më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 paraqitet si më poshtë:

	Vlera në datën e raportimit	Si % të totalit të aktiveve të fondit
Obligacione	10,387,789	70%
Kuota ne fonde investimi	3,618,106	25%
Depozita	697,920	5%
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre	40,942	0%
Llogari të arkëtueshme të tjera	643	0%
31 dhjetor 2017	14,745,380	100%

	Vlera në datën e raportimit	Si % të totalit të aktiveve të fondit
Obligacione	8,651,237	63%
Kuota ne fonde investimi	2,172,958	16%
Depozita	2,731,252	20%
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre	79,307	1%
Llogari të arkëtueshme të tjera	241	0%
31 dhjetor 2016	13,634,995	100%

6. VLERË E DREJTË E AKTIVEVE DHE DETYRIMEVE FINANCIARE

Duke filluar nga 1 janar 2013 Fondi ka adoptuar SNRF 13 në lidhje me dhënien e informacioneve shpjeguese rreth shkallës së besueshmërisë së matjeve të vlerës së drejtë. Kjo kërkon që Fondi të klasifikojë, për qëllime të shpalosjes, matjet e vlerës së drejtë duke përdorur një hierarki të vlerës së drejtë e cila reflekton rëndësinë e të dhënave të përdorura në kryerjen e matjeve.

Përcaktimi i vlerës së drejtë

Përcaktimi i vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare të tregtuara në tregje aktive bazohet tek çmimet e kuotuar të tregut ose në çmimet e shitësit. Vlera e drejtë e instrumenteve të tjera financiare përcaktohet përmes teknikave të vlerësimit. Teknikat e vlerësimit përfshijnë teknikën e vlerës aktuale neto, metodën e skontimit të flukseve monetare, krahasimin me instrumente të ngjashme për të cilat ka çmime tregu dhe modelet e vlerësimit.

Fondi e mat vlerën e drejtë duke përdorur Nivelin 2 të hierarkisë së vlerës së drejtë, i cili reflekton rëndësinë e elementeve të përdorur në realizimin e vlerësimit, që shpjegohet si më poshtë:

- **Niveli 2:** Teknikat e vlerësimit të bazuara në elementet e vëzhgueshëm, në mënyrë direkte ose jo direkte (p.sh. që rrjedhin nga çmimet). Kjo kategori përfshin instrumente të vlerësuar nëpërmjet çmimeve të instrumenteve të ngjashëm të kuotuar në tregje aktive; çmimet e kuotuar të instrumenteve të njëjta ose të ngjashme në tregje jo shumë aktive; ose teknika të tjera vlerësimi, ku të gjithë elementet e rëndësishme vëzhgohen në mënyrë direkte ose jo direkte nga të dhënat e tregut.

Vlera e drejtë e aktiveve dhe detyrimeve financiare që tregtohen në tregje aktive bazohet në çmimet e kuotuar të tregut ose në çmimet e kuotuar të shitësit. Për instrumentet financiare që nuk tregtohen në mënyrë të vazhdueshme dhe që nuk kanë transparencë në çmime, vlera e drejtë është më pak objektive dhe kërkon nivele të ndryshme të gjykimit, në varësi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozimeve mbi çmimet dhe rreziqeve të tjera që ndikojnë në instrument.

Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre

Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre përfshijnë paranë në arkë, llogaritë rrjedhëse dhe depozitat me bankat rezidente. Sikurse këto gjendje janë afatshkurtra, vlera e drejtë e tyre është pothuajse e barabartë me vlerën e mbetur.

Investimet në letra me vlerë

Investimet në letra me vlerë përfshijnë bono thesari dhe obligacione të qeverisë shqiptare, si dhe obligacione të qeverive apo korporatave të huaja. Vlera e drejtë e tyre llogaritet duke përdorur modelin e flukseve të skontuara të parave bazuar në normën e brendshme aktuale të kthimit e përshtatshme për maturitetin e mbetur. Investimet në letrat me vlere janë mbajtur me vlerën e drejtë.

Tabela e mëposhtme analizon në kuadër të hierarkisë së vlerës së drejtë aktivet financiare të Fondit (në bazë të klasës) i matur me vlerën e drejtë më 31 dhjetor 2017 dhe më 31 dhjetor 2016.

Të gjitha matjet e vlerës së drejtë të publikuara janë matje të vlerës së drejtë periodike.

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Aktivitet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes	10,387,789	8,651,237
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre	738,862	2,810,559
Kuota në fonde investimi	3,618,106	2,172,958
Llogari të arkëtueshme të tjera	643	241
Totali	14,745,380	13,634,995

6. VLERË E DREJTË E AKTIVEVE DHE DETYRIMEVE FINANCIARE (VAZHDIM)

Vlerësimet janë përgatitur dhe shqyrtuar në baza mujore nga Menaxheri i rrezikut që raporton dhe i jep rekomandime shoqërisë administruese në bazë mujore, në përputhje me vlerësimet mujore që janë dhënë për investitorët. Menaxheri i rrezikut konsideron përshtatshmërinë e modelit të vlerësimi, të dhënat hyrëse kryesore si dhe rezultatin e vlerësimit duke përdorur metoda të ndryshme të vlerësimit dhe teknika përgjithësisht të njohura si standarde në kuadër të industrisë. Teknika e vlerësimit është zgjedhur dhe kalibruar në blerjen e titujve themelore të portofolit. Në përcaktimin përshtatshmërinë së vazhduar të teknikës së zgjedhur të vlerësimit, Menaxheri i rrezikut mund të kryejë testimin përsëri duke marrë në konsideratë rezultatet aktuale të modeleve të ndryshme dhe se si ata historikisht janë në një linjë me transaksionet aktuale të tregut. Gjithashtu banka kujdestare është përgjegjëse për shqyrtimin e rivlerësimeve përmes një procedure të përditshme konfirmimi.

7. VLERËSIMET DHE GJYKIMET KRITIKE KONTABËL

Fondi bën vlerësime dhe supozime të cilat ndikojnë shumat e raportuara të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Vlerësimet dhe gjykimet rishikohen vazhdimisht dhe bazohen në eksperiencën dhe faktorët e tjerë, duke përfshirë pritjet e ngjarjeve të ardhshme të cilat besohet të jenë të arsyeshme duke marrë në konsideratë rrethanat.

Vlera e drejtë e investimeve e pakuotuar në një treg aktiv

Vlerat e drejta të letrave me vlerë që nuk janë të kuotuar në një treg aktiv përcaktohen duke përdorur teknika vlerësimi, kryesisht të ardhurat shumëfisha, flukset e mjeteve monetare të skontuara dhe transaksioneve të kohëve të fundit të krahasueshme. Modelet e përdorura për të përcaktuar vlerat e drejta janë të vlefshme dhe të rishikohen periodikisht nga Shoqëria Administruese. Inputet në modele me të ardhurat e shumëfishta përfshijnë të dhëna të vëzhgueshme, siç janë shumëfisha të të ardhurave të kompanive të krahasueshme me kompaninë përkatëse të portofolit, dhe të dhëna të pavëzhgueshme, të tilla si të ardhurat e parashikuara për kompaninë portofolit. Në modelet e skontuara të flukseve monetare, inputet jo të vëzhgueshme janë flukset e mjeteve monetare të projektuara të kompanisë përkatëse portofolit dhe primit të rrezikut për likuiditet dhe rrezikun e kreditit që janë të përfshira në normën e skontimit. Menaxhimi përdor modele për të rregulluar kthimin e kapitalit neto të vëzhguar për të reflektuar strukturën aktuale të financimit të borxhit / kapitalit neto të investimeve të vlerësuara të kapitalit. Modelet janë të kalibruar nga mbrapa- testimi për rezultatet aktuale/ çmimet e daljes të arritura për të siguruar që rezultatet janë të besueshme.

Monedha funksionale

Shoqëria Administruese konsideron monedhën Lek si valuta që më besnikërisht përfaqëson efektin ekonomik të transaksioneve themelore, ngjarjet dhe kushtet. Leku është monedha në të cilën Fondi mat performancën e tij dhe raporton rezultatet e tij, rrjedhimisht monedha funksionale dhe raportuese. Ndërkohe monedha me të cilën Fondi merr abonimet nga investitorët e tij është Euro si edhe monedha baze e strategjisë së investimit të Fondit. Kjo vendosmëri merr në konsideratë mjedisin konkurrues në të cilin Fondi është në krahasim me fondet tjera të investimeve.

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

7. VLERËSIMET DHE GJYKIMET KRITIKE KONTABËL (VAZHDIM)

Statusi i entitetit të investimeve

Në përcaktimin e statusit të Fondit si një entitet investimi në përputhje me SNRF 10, Shoqëria Administruese konsideron faktet e mëposhtëme:

- Fondi ka grumbulluar asete monetare nga investitorët e tij në mënyrë që të rrisë investimet financiare dhe për të ofruar shërbime të menaxhimit të investitorëve në lidhje me këto investime;
- Fondi ka për qëllim të gjenerojë kapitale dhe kthime në të ardhura nga investimet të cilat do të shpërndahen në përputhje me kërkesat e kontribuesit; dhe
- Fondi vlerëson performancën e investimeve mbi bazën e vlerës së drejtë (përveç atyre të mbajtura deri në maturim), në përputhje me politikat e përcaktuara në këto pasqyra financiare. Edhe pse Fondi plotëson të tre kriteret përcaktuese, Shoqëria Administruese e ka vlerësuar gjithashtu qëllimin e biznesit të Fondit, strategjitë e investimit për investimet financiare, natyrën e çdo të ardhure nga investimet dhe modelet e vlerës së drejtë. Shoqëria Administruese bëri këtë vlerësim për të përcaktuar nëse fusha të tjera të gjyqimit do të ekzistojnë në lidhje me karakteristikat tipike të një njësie ekonomike të investimit kundrejt atyre të Fondit.

8. TË ARDHURAT NGA INTERESI

Të ardhurat nga interesi përbehen si më poshtë :

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Obligacione të Qeverisë dhe Korporatave	382,394	350,741
Të ardhurat nga interesi i depozitave	(7,062)	(10,256)
Të ardhurat nga interesi i llogarive rrjedhëse dhe të ardhura të tjera	-	-
Totali	375,332	340,485

9. NDRYSHIME TË TJERA NË VLERËN E DREJTË TË AKTIVEVE FINANCIARE TË MBAJTURA NË VLERËN E DREJTË NËPËRMJET FITIMIT OSE HUMBJES

Ndryshimet në vlerën e drejtë detajohen si më poshtë :

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Aktive financiare të mbajtura për tregtimin me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	201,627	333,552
Ndryshimi total në vlerën e drejtë të aktiveve financiare	201,627	333,552
Fitime të realizuara nga investimet	2,466	21,809
Humbje të realizuara nga investimet	(29,230)	(46,720)
Fitime të porealizuara nga investimet	1,077,131	1,400,961
Humbje të porealizuara nga investimet	(875,504)	(1,067,410)
Ndryshimi total në vlerën e drejtë të aktiveve financiare	174,863	308,640

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

*(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)***10. HUMBJE NGA KURSI I KEMBIMIT**

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Fitime të realizuara nga transaksionet e këmbimit valutor	112	3,572
Humbje të realizuara nga transaksionet e këmbimit valutor	(12,318)	(21,830)
Fitime të porealizuara nga transaksionet e këmbimit valutor	2,170,152	2,679,456
Humbje të porealizuara nga transaksionet e këmbimit valutor	(2,309,504)	(2,863,663)
Totali	<u><u>(151,558)</u></u>	<u><u>(202,465)</u></u>

11. AKTIVE FINANCIARE TË MBAJTURA ME VLERË TË DREJTË NËPËRMJET FITIMIT OSE HUMBJES

Aktivet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes janë paraqitur si më poshtë :

Afatgjata	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Obligacione Qeveritare dhe Korporatash	<u>10,387,789</u>	<u>8,651,237</u>
	10,387,789	8,651,237
Afatshkurtra		
Bono Thesari	<u>-</u>	<u>-</u>
Totali	<u><u>10,387,789</u></u>	<u><u>8,651,237</u></u>

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

*(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)***11. AKTIVE FINANCIARE TË MBAJTURA ME VLERË TË DREJTË NËPËRMJET FITIMIT OSE HUMBJES (VAZHDIM)**

Aktivet financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes mund të detajohen përta i përket kategorive si në vijim:

	Vlera Nominale	Primi /(zbritja) e paamortizuar	Interesi i përlogaritur	Vlera e drejtë fitim/(humbje)	Vlera e tregut
Bono thesari	9,352,900	732,579	118,930	201,627	10,387,789
Obligacione Qeveritare	9,352,900	732,579	118,930	201,627	10,387,789
31 dhjetor 2017					

	Vlera Nominale	Primi /(zbritja) e paamortizuar	Interesi i përlogaritur	Vlera e drejtë fitim/(humbje)	Vlera e tregut
Bono thesari	-	-	-	-	-
Obligacione Qeveritare dhe Korporatash	7,895,268	333,552	111,235	333,552	8,651,237
31 dhjetor 2016	7,895,268	333,552	111,235	333,552	8,651,237

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

*(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)***11. AKTIVE FINANCIARE TË MBAJTURA ME VLERË TË DREJTË NËPËRMJET FITIMIT OSE HUMBJES (VAZHDIM)**

Lëvizjet në vlerë nominale të aktiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 janë paraqitur më poshtë:

Bono Thesari	2017	2016
Më 1 janar	-	1,235,520
Blerje gjatë vitit	-	-
Të maturuara gjatë vitit	-	(1,235,520)
Më 31 dhjetor	-	-
	2017	2016
Obligacione Qeveritare		
Më 1 janar	7,895,268	5,614,752
Blerje gjatë vitit	3,706,978	5,798,656
Të maturuara gjatë vitit	(2,245,387)	(3,275,850)
Fitim/humbje nga rivlerësimi valutor	(3,959)	(242,290)
Më 31 Dhjetor	9,352,900	7,895,268

12. INVESTIME NE KUOTA TE FONDEVE TE TJERA

Investimet në kuota përfshijnë investime në kuota të fondeve të huaja, detajet e të cilave paraqiten si më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Kuota në fonde të tjera	3,618,106	2,172,958
Totali	3,618,106	2,172,958

	Vlera Nominale	Vlerësim pozitiv kapitali nga ndryshimet në vlerën e drejtë	Vlera e tregut
Kuota në fonde të tjera	3,598,843	19,263	3,618,106
31 dhjetor 2017	3,598,843	19,263	3,618,106

	Vlera Nominale	Vlerësim pozitiv kapitali nga ndryshimet në vlerën e drejtë	Vlera e tregut
Kuota në fonde të tjera	2,155,878	17,080	2,172,958
31 dhjetor 2016	2,155,878	17,080	2,172,958

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

*(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)***13. MJETE MONETARE DHE EKVIVALENTË TË TYRE**

Për qëllime të pasqyrës së flukseve së mjeteve monetare, mjetet monetare dhe ekuivalentet e tyre përfshijnë tepricat e mëposhtme me maturim original prej më pak se 90 ditë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Llogaritë rrjedhëse me bankën kujdestare	40,942	79,307
Totali i llogarive rrjedhëse	40,942	79,307
Depozita	697,988	2,731,646
Interesi i përllogaritur	(68)	(394)
Totali i depozitave	697,920	2,731,252
Totali i mjeteve monetare dhe ekuivalentë te tyre	738,862	2,810,559

14. DETYRIME TË TJERA

Detyrimet e tjera përfshijnë tatimin në burim mbi të ardhurat personale të mbajtur nga Shoqëria Administruese në lidhje me përfitimet kapitale nga tërhiqjet e kontributorëve gjatë muajit Dhjetor. Shoqëria Administruese vepron si agjent mbledhës për Fondin, sipas ligjit nr. 8438 "Tatimi mbi të ardhurat" i datës 28.12.1998.

15. AKTIVET NETO QË I ATRIBUOHEN MBAJTËSVE TË KUOTAVE

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Kapitali i përkushtuar	13,606,435	10,355,508
Kontributet kapitale kumulative	3,516,704	7,132,028
Pagesa të kapitalit kumulative	(2,638,994)	(4,152,041)
Kontributet kumulative të kapitalit neto	14,484,145	13,335,495
Fitimet e përealizuara neto kumulative	201,627	333,552
Fitimet e realizuara neto kumulative	(26,764)	3,066,854
Shpenzime të tjera neto kumulative	54,435	(3,129,466)
Rritja në aktivet neto që i atribuohet kontribuesve	229,298	270,940
Totali i aktiveve neto që i atribuohet kontribuesve	14,713,442	13,606,435
Numri i njësisve të fondit	946,389	883,843
Aktivet për njësi	15,547	15,395

Raiffeisen Invest Euro

Shënime shpjeguese më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në mijë Lek, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

15. PALËT E LIDHURA

Palët konsiderohen si të lidhura në qoftë se njëra palë ka aftësinë për të kontrolluar palën tjetër ose të ushtrorë ndikim të rëndësishëm mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare ose operacionale.

Palët e lidhura të Fondit janë Raiffeisen INVEST - Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a, e cila menaxhon Fondin, banka kujdestare e Fondit dhe Raiffeisen Bank sh.a, si aksionar i vetëm i shoqërisë administruese.

Që nga dhe për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 Fondi ka hyrë në transaksionet dhe balancat e mëposhtme me palët e lidhura me të:

Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Llogari rrjedhëse me Bankën kujdestare	40,942	79,307
Totali	40,942	79,307
Depozita	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Depozita me Raiffeisen Bank dhe Raiffeisen Bank International	697,988	686,400
Interesi i përlogaritur	(68)	(9)
Totali	697,920	686,391
Detyrime ndaj Shoqërisë administruese	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Tarifë e pagueshme ndaj Shoqërisë administruese	18,755	17,262
Totali	18,755	17,262
Të ardhura	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Të ardhura nga interesat nga depozitat me palët e lidhura të maturuara brenda vitit dhe llogaritë rrjedhëse	(7,062)	-
Totali	(7,062)	-
Shpenzime	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Tarifa e Shoqërisë administruese	214,407	197,089
Totali	214,407	197,089

16. NGJARJE PAS DATËS SË RAPORTIMIT

Nuk ka ngjarje pasuese pas datës së raportimit që mund të kërkojnë ose rregullim ose shpalesje në pasqyrat financiare.